

Traditiosta, karismaattisuudesta ja eutanasiasta

□

Ortodoksiviestin eräissä yleisönosastokirjoituksissa näyttäisi piilevän käsitys, jonka mukaan kirkon pyhä perinne on evoluution alainen: se mikä evoluution aikaisemmassa vaiheessa oli syntiä ja harhaoppia, muuttuu kehityksen myötä hyveeksi ja totuudeksi. V oidaanko kirkon traditio tällä tavoin suhteellistaa evoluutioteorian perusteella?

□

Evoluutioteoriaa ei mielestäni voida soveltaa kirkon oppiin. Kristinuskon sanoma on nykyaikana sama kuin se on kaikkina aikoina ollut.

Se on evankeliumi Kristuksesta, ilosanoma, joka ei muutu aikojen vaihteluissa.

”Jeesus Kristus on sama eilen, tänään ja ikuisesti.” (Hepr. 13:8).

Tämä vakaumus korostuu erityisen voimakkaasti juuri ortodoksisessa kirkossa, joka uskollisesti pyrkii säilyttämään varhaiskirkon uskonperinnön koskemattomana. Hyvin tärkeänä pidetään suurten kirkkoisien opetusta ja ekumeenisten kirkolliskokousten dogmaattisia määritelmiä.

Viime vuosisadan merkittävä ortodoksiteologi Georges Florovsky jopa opetti, että hellenistisen kulttuurin pohjalta syntynyt patristinen teologia kuuluu pysyvästi kristinuskon rakenteeseen.

Florovsky kuitenkin opetti, että vaikka dogmit ovat pysyviä ja muuttumattomia, se ei kuitenkaan

merkitse, että kirkon usko niiden avulla olisi jo kokonaan määritelty. Dogmeissa kristinusko on ilmaistu vain asteittain ja osittain.

Kirkon kokemus ja usko ovat ”täydempiä” kuin dogmaattiset määritelmät.

Niinpä voidaan sanoa, että vaikka kirkon usko syvimmiltään on muuttumaton, sitä voidaan ja tulee ilmaista eri aikoina ja erilaisten kulttuurien piirissä eläville ihmisille uudella ja paremmin ymmärrettävällä tavalla.

Miten ortodoksinen kirkko suhtautuu karismaattiseen liikkeeseen?

□

Karismaattinen liike, joka korostaa erilaisten armolahjojen, mm. kielilläpuhumisen, profetoimisen ja uskolla parantamisen merkitystä kristittyjen elämässä, on tunnettu myös ortodoksisen kirkon piirissä. Voidaan sanoa, että kirkko kokonaisuudessaan syvimmiltään on ”karismaattinen liike”, Pyhän Hengen vaikutuksen ja armolahjojen varassa elävä yhteisö. Esimerkiksi monet suuret pyhät ihmiset ovat omanneet sairaiden parantamisen tai selvänäkemisen armolahjan.

Ortodoksinen kirkko kuitenkin vierastaa karismaattiseen liikkeeseen usein liittyvää ylikorostunutta emotionaalisuutta ja hurmahenkisyyttä.

E erityisen varovasti on suhtauduttu kielilläpuhumiseen.

Ortodoksinen hengellinen perinne, jota esimerkiksi askeettisen kirjallisuuden kokoomateos Filokalia edustaa, tuntee käsitteen diakrisis.

Se tarkoittaa hengellistä arvostelukykä.

Toisin sanoen hyvin tärkeänä pidetään kykyä erottaa henkiä eli sitä, onko jokin ilmiö Pyhän

Hengen vai pahojen henkien aiheuttama.

Miten ortodoksinen kirkko suhtautuu eutanasiaan?

□

Eutanasia eli kuolinavun antaminen parantumattomasti sairaalle ihmiselle on kristillisen etiikan kannalta ongelmallinen asia. Kristillisyydessä hallitsevana periaatteena on kaiken elämän kunnioittaminen.

Elämä on lahja, jonka Jumala antaa ja jonka poisottamisesta Hän yksin päättää. Siksi aktiivinen myötävaikuttaminen parantumattomasti sairaan ihmisen kuolemaan joko hänen omasta tai omaisten toivomuksesta ei ole hyväksyttävää.

Toisaalta on myös niin, että jokaisella ihmisellä tulee olla oikeus arvokkaaseen ja ”hyvään” kuolemaan. Tarpeetonta kärsimystä pitää pyrkiä välttämään. Siksi passiivinen eutanasia tarkoin kontrolloiduissa olosuhteissa saattaa tulla kysymykseen.

Nykyaikaisen lääketieteen ja teknologian mahdollistamasta keinotekoisesta elintoimintojen jatkamisesta toivottomassa tilanteessa tulee voida pidättäytyä.

Tämä merkitsee Jumalan tahdon hyväksymistä kunkin ihmisen maanpäällisen elämän päättyessä.

Isä Veikko Purmonen

Itsemurhasta ja ympärileikkauksesta

Miten ortodoksisessa etiikassa suhtaudutaan itsemurhaan?

Ortodoksinen kirkko ei pidä itsemurhaa hyväksyttävänä. Tämä kielteinen asenne tulee esille esimerkiksi siinä, että kanoninen oikeus kieltää itsemurhan tehneiden siunaamisen.

Käytännössä ankarasta linjasta on kuitenkin poikettu, kun on voitu olettaa, että itsemurha on tapahtunut mielen tasapainon järkkymisestä johtuen.

Näinhän asia useassa tapauksessa on.

Tällöin siunaamisesta päätettäessä on käytettävä pastoraalista harkintaa.

Torjuvassa asenteessa suhtautumisessa itsemurhaan lähtökohtana on ajatus siitä, että elämä on Jumalan lahja, jonka pois ottamisesta Hän yksin voi päättää. Sekä omaa että muiden elämää tulee kunnioittaa ja kaikin tavoin varjella.

Siksi ei pelkästään murhaa tai itsemurhaa, vaan kaikenlaista oman ja lähimmäisten elämän vahingoittamista ja itsetuhoista elämäntapaa on pidettävä Jumalan tahdon vastaisena.

Elämän päättyminen itsemurhaan on sekä yksilön että yhteisön kannalta suuri tragedia. Se merkitsee täydellistä epäonnistumista ja toivottomuutta: elämä on ajautunut umpikujaan, josta ei ole muuta ulospääsyä kuin kuolema.

Kristitty ei kuitenkaan koskaan saisi vajota toivottomuuteen, koska Kristus on kuoleamalla voittanut kuoleman ja antanut ylösnousemuksellaan uuden elämän mahdollisuuden ja toivon.

Kaikesta huolimatta meidän on muistettava, että emme saa lausua lopullista tuomiota. Elämän ja kuoleman suuret kysymykset eivät aina avaudu ymmärryksellemme oikealla tavalla.

Jumala voi antaa armonsa silloinkin, kun me ihmiset emme armahda.

Miten ortodoksinen kirkko suhtautuu ympärileikkaukseen?

□

Ympärileikkaus, joka on ikivanha käytäntö eri puolilla maailmaa, on juutalaisuudessa saanut uskonnollisen merkityksen. Varhaisimpina aikoina tätä juutalaista tapaa noudatettiin myös kristittyjen keskuudessa, mutta vähitellen se alkoi herättää vastustusta.

Niinpä vuonna 51 Jerusalemissa pidetyssä apostolien kokouksessa pitkän keskustelun jälkeen päätettiin, että kirkkoon liittyviltä pakanoilta ympärileikkausta ei enää vaadita.

Tämä oli varhaiskirkon historiassa käänteentekevä päätös.

Kristinusko ei enää rajoittunut juutalaisuuden piiriin sen yhtenä suuntauksena, vaan siitä tuli universaalinen uskonto, johon myös pakanat hyväksyttiin ilman, että he ensin alistuivat noudattamaan kaikkia juutalaisen lain säännöksiä.

Tämä oli hyvin tärkeä ratkaisu kristillisen lähetystyön kannalta.

Antiokiaan syntyi ensimmäinen pakanakristittyjen seurakunta ja siitä alkaen kristinusko lähti nopeasti leviämään kaikkialle maailmaan.

Vaikka ympärileikkausta ei ortodoksinen kirkko tunne, se kuitenkin hyväksyy poikien ympärileikkauksen juutalaisuuteen kuuluvana Vanhan liiton säännöksenä. Sen sijaan tyttöjen ympärileikkaukseen se lääketieteellisistä ym. ymmärrettävistä syistä suhtautuu torjuvasti.

Isä Veikko Purmonen

Naisten papiksi vihkimisestä

□

Miten ortodoksinen kirkko suhtautuu naisten papiksi vihkimiseen?

□

Ortodoksinen kirkko suhtautuu torjuvasti naisten papiksi vihkimiseen. Tällaiseen asenteeseen ovat vaikuttaneet Raamatun opetukset, kirkon alkuperäinen käytäntö ja pitkä perinne.

Apostolien sen enempää kuin piispojen tai pappienkaan joukossa ei ollut naisia.

Varhaisimpina vuosisatoina tunnettiin kyllä naisten vihkiminen diakonissan tehtävään, mutta tätäkään eivät kaikki tutkijat pidä varsinaisena sakramentaalisena vihkimyksenä.

Keskeisimpänä syynä torjuvaan asenteeseen on ollut ortodoksisen kirkon käsitys pappeuden luonteesta. Alusta alkaen pappi on mielletty nimenomaan seurakunnan isänä. Sakramentaalisesti vihitty pappi osallistuu Kristuksen pappeuteen.

Hän on Kristuksen edustaja ja ”ikoni”.

Kielteinen asenne naisten papiksi vihkimiseen ei merkitse eriarvoisuutta, vaan miesten ja naisten erilaisia tehtäviä, jotka voivat olla yhtä arvokkaita. Samalla tavalla kuin perheessä isällä ja äidillä, myös kirkossa miehillä ja naisilla on oma kutsumuksensa.

Jokaisen tulee palvella kirkkoa sen armolahjan mukaan, mikä hänelle on annettu.

isä Veikko Purmonen

Vapaamuurariudesta ja kirkkoon kuulumattomien hautaamisesta

Mikä on ortodoksisen kirkon suhde vapaamuurariuteen? Onko seurakunnan työntekijöitä tai luottamushenkilöitä järjestössä?

□

Ortodoksisella kirkolla ei ymmärtääkseni ole täysin yksiselitteistä ja yhtenäistä kantaa vapaamuurariuteen. Osittain tämä johtuu siitä, että vapaamuurarijärjestössä on ollut toisistaan poikkeavia näkemyksiä suhtautumisessa uskontoihin. Joissakin suuntauksissa on ollut uskonnollisia painotuksia, joissakin uskonnonvastaisia.

Alkuaikoina vapaamuurariliike vaikutti erityisesti katolisen kirkon piirissä, myöhemmässä vaiheessa siihen liittyi runsaasti protestantteja. Protestanttisen vaikutuksen lisääntyessä ja kirkonvastaisten painotusten voimistuessa katolinen kirkko virallisesti tuomitsi järjestön.

Protestanttisten kirkkojen vaikutusalueilla se sai levitä vapaasti.

Ortodoksisista paikalliskirkoista Kreikan kirkko on virallisesti tuominut vapaamuurariuden ja kieltänyt jäseniään liittymästä järjestöön. Erityisesti Athosvuoren munkit ovat suhtautuneet

siihen ankan kriittisesti.
patriarkaatti on omaksunut suvaitsevamman asenteen.

Sen sijaan ekumeeninen

Väitetään jopa, että eräs viime vuosisadalla vaikuttanut patriarkka on ollut vapaamuurari.

Yhtenä syynä kielteiseen asenteeseen on ollut se, että perinteisesti kirkon piirissä on salaseuroihin suhtauduttu torjuvasti. Eurooppaan levinneen vapaamuurariuden kohdalla ongelmallinen on ollut myös liikkeen yleisuskonnollinen luonne.

Periaatteessa kaikkiin uskontoihin suhtaudutaan myönteisesti ja rituaaleissa käytetään runsaasti erilaisia uskonnollisia symboleja.

Kysymys on eräänlaisesta yleisuskonnollisesta humanismista ja moralismista.

Sen sijaan tunnustuksellista sitoutumista ja osallistumista kirkon sakramentaaliseen elämään, jota ortodoksinen kirkko jäseniltään edellyttää, ei pidetä tärkeänä.

Tärkein syy torjuvaan suhtautumiseen vapaamuurariuteen ortodoksisen kirkon piirissä lienee juuri se, että kirkko ei voi pitää vapaamuurariutta vaihtoehtona kirkon uskoon sitoutumiselle ja sakramentaaliselle osallistumiselle. Syvimmiltään ortodoksikristitty voi olla lojaali vain Kristukselle ja kristilliselle uskonperinnölle. Kristuksen rinnalle ei voida ketään muuta eikä mitään muuta asettaa.

Seurakuntamme työntekijöiden tai luottamushenkilöiden joukossa ei tietääkseni ole vapaamuurareita. Ainakaan kukaan ei ole ilmoittanut kuuluvansa kyseiseen järjestöön.

Suoritetaanko ortodoksisessa kirkossa hautaan siunaamisia kirkkoon kuulumattomille vainajille, kuten on tapana luterilaisessa sisarkirkossa?

□

Ortodoksisessa käytännössä pääperiaatteena on se, että sakramentteja ja muita pyhiä toimituksia voidaan suorittaa vain ortodoksiseen kirkkoon kuuluville. Poikkeuksena tästä periaatteesta on ortodoksin vihkiminen avioliittoon johonkin muuhun kirkkoon kuuluvan kanssa.

Näin ollen ortodoksinen hautaan siunaaminen voidaan toimittaa vain ortodoksiseen kirkkoon kuuluvalle.

Tämä koskee pääsääntöisesti myös muistopalveluksia.

Kun seuraa ortodoksista hautaustoimitusta tai muistopalvelusta, veisujen ja rukousten sisällöstä käy ilmi, että vainajan ajatellaan olleen kastettu ja ortodoksisen kirkon yhteydessä elänyt, uskossa ja ylösnousemuksen toivossa poisnukkunut kristitty.

Hänelle rukoillaan iankaikkista lepoa Jumalan yhteydessä.

Kirkkoon kuulumattoman siunaaminen osoittaisi, että kirkko itsekään ei ota vakavasti omaa uskoaan. Siunaaminen olisi vain rituaali, jonka varsinaisella sisällöllä ei olisi mitään merkitystä.

Siinä uskonto alistetaan palvelemaan pelkästään maallisia tarkoituksia.

Juutalaisuudesta, islamista ja vapaamuurariudesta

Mikä on ortodoksien suhde juutalaisiin ja muslimeihin? Mikä on kirkkomme linja ja miten se näkyy kirkon elämässä, työssä ja opetuksessa?

□

Ortodokseilla ja muilla kristityillä on varsin läheinen yhteys sekä juutalaisiin että muslimeihin. Kristinuskon on syntynyt juutalaisen uskonnon piirissä.

Se kunnioittaa juutalaisten pyhiä kirjoituksia eli Vanhaa testamenttia osana Jumalan ilmoitusta.

Kristus ja hänen lähimmät opetuslapsensa olivat juutalaisia ja juutalainen vaikutus erityisesti varhaisaikojen kirkossa on ollut hyvin voimakas.

Myös islaminuskoon kristinuskolla on ollut vahvoja historiallisia siteitä. Alkuaikoina muhamettilaisuutta jopa pidettiin yhtenä kristinuskon suuntauksena.

Koraanissa on nähtävissä runsaasti kristinuskoon viittaavia aineksia.

Kaikilla näillä kolmella uskonnolla yhteisenä piirteenä on se, että ne kaikki ovat monoteistisiä eli yhteen Jumalaan uskovia, joskin kristinuskossa tunnusomaisena piirteenä on oppi Pyhästä Kolminaisuudesta. Kaikki nämä uskonnot ovat myös ”kirjan” uskontoja eli Jumala on ilmaissut itsensä pyhien kirjoitusten välityksellä.

Myös uskonnon käytännön harjoittamisessa on yhteisiä piirteitä. Kaikissa näissä uskonnoissa on pyhitetyissä paikoissa – kirkoissa, synagogissa tai moskeijoissa – organisoitua jumalanpalveluselämää.

Kaiki

ssa kolmessa uskonnossa on omat hengelliset johtajansa, eettinen normisto, uskonnolliset paastot ja juhlat, usko enkeleihin ja profeettojen keskeiseen asemaan.

Historian kuluessa ortodoksikristityillä on ollut kanssakäymistä sekä juutalaisten että muslimien kanssa. Näin on ollut esimerkiksi Venäjällä, Lähi-idässä ja Turkissa. Monet ortodoksiset kirkot ovat vuosisatoja eläneet muslimien hallitsemilla alueilla.

Ongelmia tietysti on ollut, mutta myös merkkejä siitä, että kanssakäyminen on sujunut rauhanomaisen rinnakkaiselon merkeissä.

Varsinkin varhaisina vuosisatoina ortodoksisessa kirkossa on ollut myös juutalaisvastaisia korostuksia. Se on näkynyt esimerkiksi jumalanpalvelusteksteissä, joissa juutalaisiin on viitattu Kristuksen murhaajina ja vastustajina. Joissakin paikalliskirkoissa antisemitismi on ajoittain saanut väkivaltaisia muotoja.

Nykypäivinä hallitsevana asenteena kuitenkin on pyrkimys suvaitsevaisuuteen ja myönteiseen kanssakäymiseen sekä juutalaisten että muslimien kanssa. Erityisesti ekumeenisen liikkeen piirissä ortodoksit ovat osallistuneet myös dialogeihin sekä juutalaisten että muslimien kanssa.

Mikä on ortodoksisen kirkon suhde vapaamuurariuteen?

□

Vapaamuurariutta koskevaan kysymykseen antamani vastauksen (OV 9/2005) johdosta sain eräältä kyseiseen liikkeeseen kuuluvalta lukijalta pitkän ja perusteellisen vastineen. Sen kirjoittaja toteaa, että hän tunsikin kirjoitukseni johdosta pientä mielipahaa, koska torjuva suhtautuminen vapaamuurariuteen perustuu puutteelliseen informaatioon, josta vapaamuurarit kylläkin saavat syyttää itseään.

He ovat aatteellista perustaansa kuvatessaan käyttäneet termiä ”yleisuskonnollisuus”, joka herättää väärinkäsityksen jonkinlaisesta relativistisesta tai synkretistisestä opista.

Kirjoittajan mielestä uskontoihin myönteisesti suhtautuvan vapaamuurariuden ja kirkon välillä ei voi olla todellista ristiriitaa.

Kirjoittajan mukaan vapaamuurariuden valtavirta muodostuu joko kristillisyyttä tai muuta uskonnollisuutta korostavista järjestöistä.

Lainaan seuraavassa osan vastineen lähettäjän kirjoituksesta. Omaan kirjoitukseeni viitaten hän toteaa vapaamuurariudesta: ”Kyseessä ei ole synkretismi eikä relativismi: vapaamuurariudella ei ole omaa jumalakäsitystä, päinvastoin, siinä korostetaan jokaisen oikeutta pitää oma jumalakäsityksensä, eikä vapaamuurarius vaadi ketään ajattelemaan, että toisin uskovien veljen usko on yhtä hyvä kuin hänen omansa.

Riittää, että veljellisesti suvaitsee toisen oikeuden uskoa eri tavoin kuin itse uskoo.

Sanoitte kirjoituksessanne, että ´periaatteessa kaikkiin uskontoihin (vapaamuurariudessa) suhtaudutaan myönteisesti´. Koetin yllä selittää, missä mielessä – ei suinkaan siinä mielessä, että vapaamuurarius opettaisi kaikkien uskontojen olevan yhtä hyviä, vaan siinä mielessä, että se opettaa veljellistä suvaitsevaisuutta, joka ei kuitenkaan vaadi minkäänlaisia uskonnollisia kompromisseja.

Edelleen kirjoititte, että ´tunnustuksellista sitoutumista ja osallistumista kirkon sakramentaaliseen elämään, jota ortodoksinen kirkko jäseniltään edellyttää, ei pidetä tärkeänä´.

Olette oikeassa sikäli, että vapaamuurarius ei opeta ortodoksista uskoa eikä ota siihen mitään kantaa.

Se ei kuitenkaan myöskään ole tuomassa itseään ortodoksisen uskon tilalle, vaan jättää jokaisen henkilökohtaisen uskonelämän ja uskonnollisen toiminnan loosin ulkopuolella koskemattomiksi.

Se vain antaa uskonnosta mahdollisesti eri tavoin ajatteleville miehille hämmästyttävän mahdollisuuden rukoilla yhdessä, kullekin oman jumalakäsityksensä mukaisesti.

Vapaamuurarius ei ole vaihtoehto kirkon uskoon sitoutumiselle ja sakramentaaliselle osallistumiselle, päinvastoin, se rohkaisee henkilökohtaiseen uskonelämään, mutta henkilökohtaisen uskon ilmenemismuodot rajoitetaan loosin ulkopuolelle. Vapaamuurarius ei aseta ketään eikä mitään muuta Kristuksen rinnalle – se ei estä ketään olemasta hyvä kristitty.

Päinvastoin, uskon, että monien meidän maallistuneiden suomalaisten elämässä vapaamuurarius huomattavasti lisää uskonnollisen ajattelun ja elämänkatsomuksellisen pohdiskelun määrää elämässä – kunkin omista uskonnollisista lähtökohdista käsin.

Sanomme sitä henkilökohtaisen näkymättömän temppelin rakentamiseksi.

Ehkä se voi opettaa myös aitoa suvaitsevaisuutta.”

Edellä lainatut luonnehinnat osoittavat, että kaikki vapaamuurariuden suuntaukset eivät ole kirkon kannalta yhtä ongelmallisia. Esimerkiksi vastineen kirjoittajan painottama suvaitsevaisuus on sellainen asia, jota myös kirkon uskoon sitoutuneiden ortodoksikristittyjen on hyvä opetella

Kirkottamisesta ja papiston avioliitosta

Olen pannut merkille, että liturgian yhteydessä lapsia tuodaan kirkkoon, heidän puolestaan luetaan rukouksia ja heidät viedään ehtoolliselle. Mikä on tämän toimituksen alkuperä ja merkitys?

□

Itse asiassa tässä on kysymys kahdesta eri toimituksesta: äidin kirkottamisesta lapsivuoteesta vapautumisen jälkeen ja lapsen kirkottamisesta eli tuomisesta ensimmäisen kerran kirkkoon ”aloittamaan kirkollista elämää”. Tämän toimituksen taustalla on 40 päivän ikäisen Jeesus-lapsen temppeliin tuominen, jota muistellaan 2. helmikuuta pidettävänä juhlanä.

Alkuaan nämä toimitukset on suoritettu ennen lapsen kastetta. Ensin rukoillaan synnyttäneen äidin puolesta, jotta hän voisi tuomiotta otollisesti osallistua pyhistä salaisuuksista.

Rukouksessa anotaan: ”Suo hänen tulla osalliseksi Kristuksen kalliista ruumiista ja verestä.

Pese puhtaaksi hänen ruumiinsa ja sielunsa neljäkymmenen päivän täyttyessä, että hän otollisena käymään pyhään temppeliisi ylistäisi kanssamme kaikkipyhää nimeäsi.”

Lapsen puolesta taas rukoillaan: ”Sinä kaikkivoimallinen Valtias ja kaiken Luoja, siunaa tämä eteesi tuotu lapsukainen. Anna hänen varttua kaikissa hyvissä ja Sinulle otollisissa töissä ja karkota hänestä ristisi merkillä kaikki vastustavat voimat, sillä Sinä Herra, olet pienokaisten varjelijaja; että tämäkin lapsi tultuaan otolliseksi pyhään kasteeseen saavuttaisi valtakuntasi valittujen osan varjeltuna kanssamme pyhän, yhtä olemusta olevan ja jakaantumattoman Kolminaisuuden armossa.” Tämän rukouksen jälkeen toimituksessa siunataan lapsi, hänen vanhempansa ja kumminsa.

Nykyään lähes poikkeuksetta on käytäntönä, että lapsi kirkotetaan vasta kasteen jälkeen, jolloin hän voi osallistua myös ehtoolliseen. Tällöin pappi ikään kuin vastaanottaa hänet seurakunnan eukaristiseen yhteyteen kansan läsnä ollessa. Pappi vie lapsen ikonostaasin eteen tai alttariin asti, jos kysymyksessä on poikalapsi.

Toimituksen kohokohta on lapsen osallistuminen Herran Pyhään Ehtoolliseen.

Tällainen kirkottamistoimitus osoittaa hyvin vaikuttavalla tavalla, miten koko seurakunta ottaa uuden jäsenen vastaan.

Voi vain toivoa, että mahdollisimman monet vanhemmat tällä tavalla pienokaisensa tuovat kirkon yhteyteen.

Voivatko diakonit ja papit erota ja solmia uuden avioliiton?

□

Edellisessä Ortodoksiviestissä (3/2006) antamani avioliittoon vihkimisiä koskevan vastaukseni johdosta eräs lukija lähetti papiston avioeroja ja uusia avioliittoja koskevan lisäkysymyksen. Antamassani vastauksessa olin todennut, että ortodoksisen käsityksen mukaan avioliitto on ainutkertainen.

Ihanteena pidetään sitä, että sakramentaalinen vihkiminen toimitetaan kullekin ihmiselle vain kerran.

Tämän ihanteen noudattamista edellytetään vieläkin diakoniksi tai papiksi vihittäville.

Kysymyksen lähettäjä toteaa, että nykyään tämä ihanne ei papistonkaan kohdalla käytännössä toteudu. Kirkossamme on useita avioeron läpikäyneitä ja jopa usean avioliiton solmineita diakoneja ja pappeja.

Tässä kysyjä on oikeassa. Tässä asiassa tilanne on viime vuosikymmenen kuluessa radikaalisti muuttunut. Papiston avioerojen ja uusien avioliittojen kohdalla piispat eivät ole kaikissa tapauksissa tarkasti noudattaneet kanonisen oikeuden säännöksiä, vaan ovat ns. ekonomiaperiaatteen nojalla myöntäneet poikkeuksia lain kirjaimellisesta tulkinnasta.

Itse ihanne ja siihen liittyvät kanonisen oikeuden säännökset ovat kuitenkin pysyneet muuttumattomina. Toisin sanoen usean avioliiton solmineita ei voida vihkiä diakoniksi tai papiksi, aviorikoksen tehneet ja sen johdosta eronneet joutuvat luopumaan papillisesta arvosta, papiston jäsentä ei voida vihkiä avioliittoon, diakonin tai papin vaimo ei voi olla leski tai eronnut, piispaksi voidaan vihkiä vain naimattomia tai leskiä tai naimisissa olevia vain ehdolla, että vaimo menee luostariin jne.

Nämä ovat ihanteita, joiden toteuttamiseen tulee pyrkiä. Valitettavasti vain tässä langenneessa maailmassa nämä sen enempää kuin monet muutkaan kristillisen elämän ihanteet eivät aina täysin toteudu.

Siviiliavioliitossa olleiden vihkimisestä ja siunauksen pyytämisestä papilta

Olen pannut merkille, että kirkossamme joskus vihitään avioliittoon jo vuosikymmeniä keskenään naimisissa olleita ja lapsiakin omaavia aviopareja. Miten tämä on ymmärrettävä? Mitä säännöksiä yleensäkin on avioliittoon vihkimisten lukumäärään nähden?

Tällaisia vanhojen parien vihkimisiä todella joskus tapahtuu. Tällöin kysymys on yleensä avioparista, joka on aiemmin solminut siviiliavioliiton, mutta jota ei ole kirkollisesti vihitty.

Näin on saattanut käydä esimerkiksi Venäjän kirkossa neuvostovallan aikana.

Joskus myös jo kauankin avioliitossa olleet kirkkoon liittyneet haluavat ortodoksisen vihkimisen.

Mielestäni edellä mainituissa tapauksissa uudelleen vihkiminen voi tulla kysymykseen vain poikkeuksellisissa erityistapauksissa. Peruseriaatteena on pidettävä sitä, että jo vuosia avioliitossa olleita ja mahdollisesti lapsiakin omaavia aviopareja ei vihitä uudelleen.

Jos kysymyksessä on siviiliavioliiton solmineet ortodoksiseen kirkkoon kuuluvat henkilöt, heidän avioliittonsa tulee sakramentaalisesti vahvistetuksi yhteisessä osallistumisessa eukaristiaan.

Ortodoksiseen kirkkoon liittyneistä jossain muussa kirkossa tai tuomarin edessä vihityistä aviopareista isä John Meyendorff kirjoittaa: ”Heitä ei vihitä uudelleen avioliittoon, koska hyväksyessään heidät eukaristiaiyhteiteensä kirkko siunaa heidät mieheksi ja vaimoksi. Sellais en avioparin uudelleen vihkiminen voi johtua ainoastaan täydellisestä ortodoksisen avioliitto-opin väärin ymmärtämisestä.”

Jos heidät kuitenkin poikkeuksellisesti jossain erityistapauksessa vielä kirkollisesti vihitään, heidän jo voimassa ollut avioliittoaan ei pidetä pätemättömänä.

Esimerkiksi heidän lapsensa katsotaan avioliitossa syntyneiksi.

Ortodoksista vihkimistä voidaan pitää eräänlaisena heidän jo toteutuneen avioliittonsa vahvistamisena.

Periaatteessa ortodoksinen kirkko pitää avioliittoa ainutkertaisena. Ihanteena on se, että sakramentaalinen vihkiminen toimitetaan kullekin ihmiselle vain kerran.

Tämän ihanteen noudattamista edellytetään vieläkin diakoniksi tai papiksi vihittävilä.

Sen sijaan maallikkojen kohdalla myönnytyksenä inhimilliselle heikkoudelle katumuksen jälkeen sallitaan vielä toinen ja kolmaskin vihkiminen, mutta ei enää neljättä.

Jos olen tilanteessa, jossa paikalla on piispa ja pappeja, pyydän siunauksen ensin piispalta. Kun haluan tämän jälkeen tervehtiä pappeja, onko epäkorrektia pyytää heiltä siunaus? Jos on, niin mihin tämä perustuu? Kummityttärelleni sattui tapaus, jossa hän piispan siunauksen saatuaan pyysi siunauksen myös mukana seuranneelta tutulta papilta. Pappi käänsi siunauksen pyytäjän kädet ystävällisesti ylösalaisin ja kätteli häntä.

Kummilapseni kysyi, miksi näin tapahtui enkä minä osannut selittää syytä.

Olisin itse ollut pahoillani, jos en olisi saanut papilta siunausta.

Asia on jäänyt vaivaamaan minua ja siksi olisin kiitollinen, jos voisit vastata.

Edellä kuvattu menettely siunausta pyydetäessä on yleinen erityisesti Venäjän kirkossa, josta käytäntö on välittynyt myös suomalaisen papiston ja kirkkokansankin keskuuteen. Kysymys ei ole varsinaisesti oppiin kuuluvasta asiasta, vaan taustalla on piispaa kohtaan osoitettu erityinen kunnioitus.

Myös piispallisissa jumalanpalveluksissa vain piispa siunaa kirkkokansaa.

Mielestäni ei kuitenkaan ole mitenkään moitittavaa, jos ainakin joissakin erityistapauksissa piispan läsnä ollessakin pyydetään papilta siunaus ja pappi siunaa. Se mielletään usein pelkän kättelyn sijaan tapahtuvana tervehdyksenä.

Periaatteessa siunauksen pyytämisessä ja siunaamisessa ei voi olla mitään kiellettyä tai

sopimatonta.

Ortodoksisuuden erityispiirteistä

Mitä uskonto Teille merkitsee?

□

Uskonto antaa minulle vastauksia elämän perimmäisiin kysymyksiin, mm. kysymyksiin siitä, kuka minä olen, miksi olen olemassa, minne olen matkalla ja mikä on kaiken lopullinen tarkoitus. Näin uskonto auttaa ymmärtämään ja oikein tulkitsemaan elämän ilmiöitä, ei pelkästään tätä näkyvää maailmaa, vaan myös näkymätöntä hengellistä todellisuutta.

Mitkä ovat ortodoksisuuden tärkeimmät erityispiirteet?

□

Kun selvitetään ortodoksisuuden erityispiirteitä, usein viitataan tiettyihin opillisiin korostuksiin, rikkaaseen jumalanpalveluselämään, ikonitaiteeseen, kirkkomusiikkiin, luostariperinteeseen, syvälliseen hengelliseen kirjallisuuteen, konsiliaariseen hallintokäytäntöön jne. Kaikki nämä asiat omalta osaltaan valottavat ortodoksista uskonelämää.

Ortodoksisuudessa ei kuitenkaan haluta yksipuolisesti korostaa mitään kristinuskon erityispiirrettä. Lähtökohtana on ajatus siitä, että kristillinen uskonperintö kokonaisuudessaan on säilytettävä aitona ja koskemattomana. Ortodoksinen kirkko ei pidä itseään tunnustuskuntana monien muiden tunnustuskuntien joukossa, vaan se katsoo jatkavansa jakamattoman alkukirkon perinnettä.

Ortodoksinen uskon on ilmaistu Pyhässä Raamatussa ja kirkon pyhässä traditiossa, jossa keskeisellä sijalla ovat kirkkoisien kirjoitukset, jumalanpalveluskirjallisuus ja kirkolliskokousten opilliset tai käytännön elämää koskevat päätökset. Tiivistetyssä muodossa uskon ydinsisältöä selittävät päätökset on ilmaistu Nikealais-konstantinopolilaisessa uskontunnustuksessa, jossa kirkon tunnusomaiset erityispiirteet on määriteltä sanomalla, että kirkko on yksi, pyhä, katolinen ja apostolinen.

Edellä mainittu uskontunnustuksen kohta muodostaa kirkkokäsityksen perustan. Vaikka kristikunta on jakaantunut, Kristuksen Kirkko on syvimmiltään yksi ja jakamaton.

Ortodoksinen kirkko uskoo, että siinä tuo Kristuksen yksi kirkko on läsnä koko täyteydessään.

Kirkko on pyhä, ei siksi että kaikki sen jäsenet olisivat pyhiä, vaan koska se on Kristuksen ruumis ja koska Pyhä Henki johdattaa sitä totuuteen, pitää elävänä, uudistaa ja pyhittää.

Kirkko on katolinen, koska se on säilyttänyt uskon koko täyteyden.

Kirkko on apostolinen, koska sen perustana on apostolien opetus ja koska se jatkaa apostolista lähetystyötä.

Kirkkoa määrittävä attribuutti ortodoksinen tarkoittaa oikein ylistävää. Se viittaa jumalanpalveluselämään, joka syvällisellä tavalla ilmaisee uskon sisältöä.

Tunnusomainen piirre ortodoksisuudessa onkin juuri sen rikas liturginen perinne ja sakramenttien merkityksen korostuminen.

Kirkon elämän keskuksena ja voimanlähteenä on eukaristia eli Herran Pyhä Ehtoollinen.

Siitä kaikki muu kirkon elämässä ja toiminnassa saa syvimmän merkityksen.

Mutta ortodoksisessa kirkossa on tullut tavaksi puhua liturgiasta Liturgian jälkeen. Tämä tarkoittaa, että kirkossa toimitettavan liturgian tulee jatkua tavallisessa arkipäivän elämässä toteutuvana Jumalan ja lähimmäisten palvelemisena.

Toisin sanoen tärkeää ei ole vain ortodoksia, oikea usko

ja jumalanpalvelus, vaan myös ortopraksia, oikea käytäntö eli oikean uskon mukainen elämäntapa.

Ortodoksisuus Suomessa ja maailmalla ja ortodoksisesta nuorisotyöstä

□

Mitkä ovat ortodoksisuuden tärkeimmät vaikutusalueet Suomessa ja muualla maailmassa ja kuinka paljon eri kirkkoissa on jäseniä?

□

Historiallisesti merkittäviä ortodoksisia kirkkoja ovat nykyään islamin puristuksessa elävät Konstantinopolin, Aleksandrian, Antiokia ja Jerusalemin patriarkaatit. Istanbulissa Turkissa

toimiva ekumeeninen patriarkaatti on ortodoksisen maailman hengellinen keskus.

Kreikkalaissyntyisiä ortodokseja Turkissa on enää kuitenkin vain noin pari tuhatta.

Aleksandrian patriarkaattiin kuuluvat nykyään Egypti ja muut Afrikan maat, Antiokian patriarkaattiin lähinnä Syyria ja Libanon sekä Jerusalemin patriarkaattiin Israelin ja Palestiinan alue. Elinvoimaisin näistä näyttää olevan Antiokian patriarkaatti, johon kuuluu noin puoli miljoonaa jäsentä. Ortodoksien lukumäärä on kasvussa myös useissa Afrikan maissa. Israelin ja Palestiinan vähälukuisen ortodoksiväestön erityistehtävänä on pyhistä paikoista ja pyhiinvaeltajista huolehtiminen.

Jäsenmääriltään suurimmat ja elinvoimaisimmat ortodoksiset kirkot toimivat entisissä sosialistisissa maissa: Venäjällä, Bulgariassa, Serbiassa, Puolassa, Tšekissä, Slovakiassa, Georgiassa, Albaniassa ja Romaniassa. Kolmea viimeksi mainittua lukuun ottamatta nämä kirkot ovat slaavilaiseen kieli- ja kulttuurialueeseen kuuluvia.

Tarkkoja tilastoja jäsenmääristä ei ole olemassa.

Suurin on Venäjän kirkko, jossa eräiden arvioiden mukaan on noin 70 miljoonaa jäsentä.

Romaniassa on noin 14 miljoonaa ortodoksikristittyä, Serbiassa noin kahdeksan miljoonaa, Bulgariassa seitsemän miljoonaa, Georgiassa kolme miljoonaa, Puolassa puoli miljoonaa, Albaniassa noin 200.000 sekä Tšekissä ja Slovakiassa noin 60.000.

Suurten slaavilaisten kirkkojen ja Romanian kirkon ohella merkittäviä ovat kreikkalaiseen kieli- ja kulttuurialueeseen kuuluvat Kreikan ja Kyproksen kirkot. Edellisessä on noin yhdeksän miljoonaa, jälkimmäisessä noin 450.000 jäsentä.

Kreikassa Kreetan semi-autonominen kirkko, jossa on noin puoli miljoonaa jäsentä, kuuluu ekumeenisen patriarkaatin jurisdiktioon.

Oman lukunsa muodostavat Länsi-Euroopassa, Pohjois-Amerikassa ja muualla läntisessä maailmassa toimivat ns. diasporakirkot, jotka ovat syntyneet 1900-luvun alkupuolelta lähtien tapahtuneiden muuttoliikkeiden seurauksena. Useimmat näistä kirkoista kuuluvat "vanhojen" äitikirkojensa alaisuuteen. Sekä

Länsi-Euroopassa että Pohjois- ja Etelä-Amerikassa ja Australiassa näihin kirkkoihin kuuluu useita miljoonia jäseniä lukuisiin hallinnollisiin ryhmittymiin jakaantuneina.

Ortodoksinen kirkko ei siis ole pelkästään "idän" kirkko, vaan se on levinnyt kaikkialle maailmaan.

Suomen ortodoksinen kirkko, johon kuuluu noin 60.000 jäsentä eri puolille maata levittäytyneinä, kuuluu autonomisena kirkkona ekumeenisen patriarkaatin yhteyteen.

Edellä mainittujen ortodoksisten kirkkojen lisäksi on vielä ns. orientaalisia ortodoksia kirkkoja, jotka eivät ole täydessä yhteydessä muihin ortodokseihin. Sellaisia kirkkoja on Armeniassa, Egyptissä, Etiopiassa, Syyriassa ja Intiassa.

Millaista toimintaa ortodoksiset kirkot järjestävät lapsille ja nuorille?

□

Lapsille ja nuorille omassa seurakunnassamme järjestetystä toiminnasta kerrotaan säännöllisesti mm. tämän lehden palstoilla. Lapsi- ja nuorisotyön puitteissa organisoidaan erilaisia kerhoja, harrastepiirejä, kuoroja, kristinoppikouluja ja leirejä ym.

Samantapaista toimintaa on useissa muissakin seurakunnissa.

Varsinaisen seurakuntien järjestämän nuorisotyön lisäksi on erilaisten järjestöjen organisoimaa toimintaa. Suomen ortodoksisten nuorten järjestötoiminnasta vastaavat lähinnä Ortodoksisten Nuorten Liitto ja Ortodoksinen Opiskelijaliitto. Niiden ohjelmassa on mm. alueellisia ja valtakunnallisia kirkollisia kulttuuritapahtumia, seminaareja, juhlia sekä opintokerho- ja julkaisutoimintaa. Maailman ortodoksisten nuorisojärjestöjen ja teologisten koulujen yhdyssiteenä toimii Syndesmos-niminen kansainvälinen järjestö, jonka päämaja on tällä hetkellä Belgiassa.

Hauskanpidosta, moraalista ja avioliitosta

Mitä Raamatussa sanotaan hauskanpidosta (mm. leikin laskusta, vitseistä, hörönauruista, tilannekomiikasta) ja yleensä myönteisestä elämästä? Mitä sanotaan normaalista ja epänormaalista elämästä? Vai onko esipaimenten järjen varassa, mitä he opettavat?

□

Näitä kysymyksiä on mielestäni pohdittava ortodoksisen ihmiskuvan näkökulmasta. Raamatullisessa näkemyksessä lähtökohtana on käsitys siitä, että ihminen on osa Jumalan luomistyötä, joka alkuaan oli ”sangen hyvä”.

Vaikka ihminen on syntiinlankeemuksen seurauksena vieraantunut Jumalasta, hän ei ortodoksisen käsityksen mukaan kuitenkaan ole täysin turmeltunut.

Kristuksen kautta hän voi löytää tien takaisin Jumalan yhteyteen.

Juuri tämä elämä Jumalan yhteydessä on ”normaalia” elämää, kun taas ero Jumalasta on ”epänormaalia”, ihmisen alkuperäisestä kutsumuksesta poikkeavaa.

Raamatusta ei ymmärtääkseni kovin paljon suoranaisesti puhuta ”hauskanpidosta”, leikin laskusta, tilannekomiikasta yms. Sen sijaan erityisesti Uudessa testamentissa puhutaan paljon ilosta ja iloitsemisesta. Tämä ilo voi moraaliselta kannalta olla sekä tuomittavaa että hyväksyttävää, samoin kuin hauskanpitokin voi olla kristilliseltä kannalta sopimatonta tai sitten täysin viatonta ja harmitonta.

Toisaalta Raamatusta puhutaan maailmallisesta ilosta ja ”hauskanpidosta” esimerkiksi

rikkaan miehen kevytmieliseen elämänasenteeseen viitaten ja sen tuomien: ”Kelpaa sinun elää!

Sinulla on kaikkea hyvää varastossa moneksi vuodeksi.

Lepää nyt, syö, juo ja nauti elämästä.” (Luuk.12:19).

Toisaalta muistutetaan, että ”Jumalan valtakunta ei ole syömistä eikä juomista, vaan vanhurskautta, rauhaa ja iloa, jotka Pyhä Henki antaa” (Room.14:19).

Paavalin opetuksen mukaan Hengen hedelmiä ovat ”rakkaus, ilo, rauha, kärsivällisyys, ystävällisyys, hyvyys, uskollisuus, lempeys ja itsehillintä” (Gal.5:22).

Tällaiseen iloon ja ”hauskanpitoon” Raamatusta ohjataan: ”Iloitkaa aina Herrassa. Sanon vielä kerran: iloitkaa” (Fil.4:4).

Tämä ilo Herrassa ja Pyhässä Hengessä on todellista ja kestävä iloa.

Pyhittäjäisä Serafim Sarovilainen sanoo: ”Kun Jumalan Henki laskeutuu ihmiseen ja valaisee hänet innoituksensa täyteydellä, silloin ihmisen sielu täyttyy sanoinkuvaamattomasta ilosta, sillä Jumalan Henki ilahduttaa kaiken, mihin vain koskettaa.

Tämä on sitä iloa, josta on sanottu, ettei kukaan ota sitä meiltä pois.”

Mihin perustuu avioliittoon vihkiminen? □ Raamatusta olen saanut sellaisen käsityksen alkukirkon ajoista, että kun mies ja nainen yhtyvät, niin silloin he ovat naimisissa.

□

Siihen ei muuta tarvita.

□

Missä kohtaa Pyhässä Kirjassa nimenomaan tai tulkinnan kautta saa sellaisen käsityksen, että avioliitto on viranomaistoimenpide?

□

Avioliitto on ihana asia.

□

Minua kiinnostaa nyt sen raamatullinen ja kirkollinen perusta.

□

Onko Raamatussa suoraan sanottu, että Jumala on avioliiton asettanut?

□

Käsitys avioliitosta ”viranomaistoimenpiteenä” ei perustu Raamattuun, vaan roomalaiseen oikeuteen, jossa avioliitto ymmärrettiin ensisijaisesti miehen ja naisen välisenä sopimuksena, jonka yhteiskunta rekisteröi. Olennaisinta avioliitossa ei siis ollut seksuaalinen kanssakäyminen tai suvun jatkaminen, vaan sopimus yhteiselämästä.

Kristinusko hyväksyi tämän käsityksen avioliitosta sopimuksena, mutta antoi sille lisäksi kokonaan uuden merkityksen: sakramentaalisuuden. Kristillisessä käsityksessä avioliitto ei ollut pelkästään tai ensisijaisesti laillinen sopimus, vaan sakramentti, salaisuus, jota voitiin verrata Kristuksen liittoon seurakunnan kanssa.

Tässä käsityksessä avioliitto tuotiin kokonaan uuteen ulottuvuuteen, Jumalan valtakunnan

todellisuuteen.

Avioliittoa ei solmita pelkästään maallisen elämän tarpeita varten, vaan siinä nähdään heijastusta Jumalan valtakunnasta.

Se johdattaa ihmisen ikuiseen iloon ja ikuiseen rakkauteen.

Varhaisimpina aikoina kirkossa ei ollut erillistä avioliittoon vihkimistoimitusta, vaan kahden kristityn välinen avioliitto vahvistettiin yhteisessä osallistumisessa eukaristiaan. Näin siviiliavioliiton solmineet saivat kirkollisen siunauksen liitolleen.

300-luvulla otettiin käyttöön erityinen kruunaaminen liturgian aikana ja myöhemmin kruunaukseen liitettiin vielä piispan lukema rukous.

Vasta 900-luvulla Bysantissa otettiin käyttöön liturgiasta erotettu erillinen vihkimistoimitus.

Tämä johtui siitä, että kirkollinen avioliitto säädettiin kaikille pakolliseksi.

Tuosta ajankohdasta lähtien siis vain kirkko voi antaa avioliitolle laillisen pätevyyden.

Sitä ei kuitenkaan enää voitu solmia osallistumalla eukaristiaan, koska vihittävinä oli myös kirkkoon kuulumattomia.

Raamatullisessa käsityksessä avioliitto joka tapauksessa katsotaan Jumalan asettamaksi. Jo Vanhan testamentin alkuluvuissa sanotaan, että ”mies jättää isänsä ja äitinsä ja liittyy vaimoonsa, niin että he tulevat yhdeksi lihaksi” (Gen.2:24).

Ja Uudessa testamentissa tämä vahvistetaan: ”He eivät siis enää ole kaksi, he ovat yksi.

Ja minkä Jumala on yhdistänyt, sitä älköön ihminen erottako.” (Matt.19:6).

Kummiudesta ja seka-avioliitossa olevan hautaamisesta

□

Mihin kummius perustuu? Kuulemani mukaan kummiudella ei ole raamatullista tai juridista perustaa. □ Minulla on kaksi kummilasta, ulkomailla kolmas, pelkästään avustettava kummilapsi. □ Mainitut kaksi ovat sylikummilapsia.

Kummiudella ei ole yksiselitteistä raamatullista perustaa, mutta se on kirkossa hyvin varhainen käytäntö. Järjestelmä on todennäköisesti syntynyt 100-luvulla. Tuolloin vaikuttanut Justinus Filosofi puhuu henkilöstä, jonka tuli kasteen toimittajalle kertoa kaikki, mitä hän tiesi kastettavasta. Hän tuli ohjata kasteelle aikovaa uskonkysymyksissä ja tarkkailla hänen edistymistään ja todistaa sitten kasteen toimittavalle piispalle tai papille, että kyseinen henkilö oli valmis kastettavaksi.

Aikuiskasteen ollessa kysymyksessä kummin tehtävä päättyi kastetoimitukseen.

Hippolytoksen kirkkojärjestyksen mukaan lapsikastekäytännössä kummi piti kastettavaa lasta sylissään ja vastasi kastekysymyksiin lapsen puolesta. Kasteen jälkeen hänen tehtävänä oli opettaa lasta kristillisen uskon kysymyksissä ja kristilliseen elämäntapaan liittyvissä asioissa.

Nykyään tämä tehtävä korostuu myös kirkkoon liittyvien aikuisten ollessa kysymyksessä. Alkuvaiheessa lapsikasteissa vanhemmat toimivat kummeina.

Myöhemmin se kiellettiin.

Nykyään ajatellaan, että kummien ohella vanhemmat ovat kuitenkin vastuussa lapsen uskonnollisesta kasvatuksesta.

Aikuiskasteissa alkuaan lienee ollut vain yksi kummi, myöhemmin kummien lukumäärä on vaihdellut. 900-luvulla vakiintui käytäntö, jonka mukaan kastettavalla on yksi miespuolinen ja yksi naispuolinen kummi. Nykyään kummien lukumäärää ei ole tarkasti rajattu. Omissa kirkossamme edellytetään, että ainakin yksi kummeista kuuluu ortodoksiseen kirkkoon.

Kummiutta on perinteisesti pidetty hengellisenä sukulaisuutena, joka on muodostanut avioesteen. Niinpä kanonisen oikeuden säännösten mukaan avioliitto on kielletty kummin ja kummilapsen välillä, kummin ja kummilapsen tyttären väillä, kummin pojan ja kummilapsen tyttären välillä sekä kummin lasten ja kummilapsen välillä.

Mitä tulee kysyjän mainitsemaan pelkästään avustettavaan ”kumilapseen”, on tietysti selvää, että siinä on kysymys kokonaan eri asiasta kuin kasteeseen liittyvästä kummiudesta. Heitä eivät koske kastettavien kummeihin sovellettavat säännökset.

Miten seka-avioliitossa olevan henkilön hautaamisessa menetellään? Mikä on käytäntö, jos itse on ortodoksi ja muut perheessä ovat toista uskontoa?

□

Missä vainaja siunataan?

□

Miten se tapahtuu?

□

Jos puoliso on esimerkiksi haudattu luterilaiselle hautausmaalle, miten ortodoksivainaja siunataan?

□

Miten omaisten tulisi toimia tällaisessa tilanteessa?

□

Pääperiaate seka-avioliitossa olevien hautaamisessa on, että ortodoksiseen kirkkoon kuuluvalla toimitetaan ortodoksinen siunaus. Se voi tietysti tapahtua muuallakin kuin ortodoksisessa kirkossa tai kappelissa. Myös hautaaminen voi tapahtua muualle kuin ortodoksiseen hautausmaahan, mikäli niin toivotaan.

Evangelis-luterilaisen kirkon kirkkolaki hyväksyy myös sen menettelyn, että ortodoksinen vainaja siunataan luterilaisen perinteen mukaisesti.

Tätä ei kuitenkaan kirkossamme pidetä hyväksyttävänä.

Kun siis on kysymys seka-avioliitossa olleesta ortodoksivainajasta, johonkin muuhun kirkkoon kuuluvien omaisten on otettava yhteyttä ortodoksiseen seurakuntaan ja pyydettyä ortodoksista siunaustoimitusta, joka voi tapahtua ortodoksisessa kirkossa tai kappelissa, mutta mikäli niin toivotaan, myös esimerkiksi luterilaisessa siunauskappelissa. Vainaja voidaan haudata joko ortodoksiseen tai ev.lut. hautausmaahan, johon jo aikaisemmin edesmennyt puoliso on haudattu.

Kommentteja ja kysymyksiä voi lähettää osoitteeseen veikko.purmonen@welho.com

Kysymyksiä ja vastauksia

Written by www

Saturday, 16 January 2010 13:59 - Last Updated Saturday, 16 January 2010 14:33
